

2. Jazykový koutek

Nezávislý infinitiv v ruštině

Pro ruštinu jsou typické věty tvořené nezávislým infinitivem. Významově jsou podobné modálním konstrukcím, do češtiny se také nejčastěji překládají větami s modálním slovesem. Díky tomu, že jsou více expresivní a často kratší než klasické věty s modálními slovy, jsou zejména oblíbené v hovorovém jazyce.

Takové věty se nejčastěji používají pro vyjádření:

■ přání:

Мне бы сил на завтра **набраться!**

Ať se na ten zítřek můžu posilnit!

■ doporučení, rady:

Тебе бы им, Оля, **рассказать**, что ты его ночью ещё слышала.

Měla bys jim říct, že jsi ho v noci ještě slyšela, Oľjo.

■ rozvažování:

Ольга Ивановна раздумывает о том, **говорить** ли ему это.

Olga Ivanovna váhá, zda mu to má říct.

■ povinnosti, nutnosti:

Вы меня извините, но мне уже **идти**.

Nezlobte se, ale musím už jít.

■ možnosti / nemožnosti (častěji – obvykle záporné věty)

Тому, кто с пьяницей не жил, **не понять**.

Kdo nežil s alkoholikem, nemá ponětí.

Přeložte věty do ruštiny dvěma způsoby, s pomocí modálních konstrukcí a pomocí vět s nezávislým infinitivem:

1. Měla byste se ihned obrátit na policii.
2. Nevím, jestli ti mám říct pravdu.
3. Nedokážu pochopit, jak mohl přijít o tak dobrou práci!
4. Máme se zeptat na našeho nového souseda?

5. Měl bych už jít domů, je pozdě.

6. Ať už můžeme mluvit se svědky!

7. Měl byste se na to zeptat Olgy.

8. Nemůžu dnes v noci spát, v televizi dávají fotbal.

3. Zapamatujte si!

Zapamatujte si ruské ustálené výrazy, které se objevily ve druhé kapitole:

быть в курсе – mít přehled, být v obraze, být obeznámený

быть в полёте с чем – nedostat, nezískat něco

взять и (да, да и) + inf – používá se pro označení náhlého, nečekaného děje, události

как сквозь землю провалился – o někom, kdo nečekaně, znenadání zmizel, ztratil se beze stopy; jako by se do země propadl

ком в горле (стойт, застрял atd.) – o pocitu křečovitého svírání, stahování hrdla; mít knedlík v krku

мурашки (бéгают, ползёт) **по коже (по спинé, по телу)** – o nepříjemném pocitu z chladu nebo náhlého strachu, děsu; zamrazí; běhá mráz po zádech

набивать шишки – získávat návyky, zkušenosti cestou omylů a přešlapů; učit se chybami

не по себе комý – být nemocný; cítit rozpaky, být nesvůj, zaražený, rozpačitý

палец о палец не ударить – vůbec nic neudělat; nehnout ani prstem

твой слова да богу в уши – odpověď na kladné, příznivé přání, předpověď, prognózu

4. To je zajímavé

Аво́ська

Sítovaná taška na potraviny a menší věci byla velmi populární v Sovětském svazu v době, kdy v zemi byly problémy se zásobováním. Taška se lehce vešla do dámské kabelky, brašny, kapsy, a tak se často brala „на аво́сь“ (volně se dá přeložit jako „co kdyby“). Hovorová částice „аво́сь“, od které slovo vzniklo, má v ruštině význam „možná, snad“. Tj. síťovka se brala pro případ, že by se naskytlá příležitost k nákupu.